

**STRATEGIJA
UDRUGE INVALIDA RADA ISTRE
ZA RAZDOBLJE OD 2022. – 2025. GODINE**

Udruga invalida rada Istre / u daljnjem tekstu: Udruga /, je oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja invalida i invalida rada u jedinstvenu humanitarnu organizaciju, radi zaštite i promicanja zajedničkih ciljeva i interesa, te organiziranje u skladu s odredbama Statuta na ostvarivanju tih ciljeva i interesa.

Prilikom osnivanja 02.03.1968. godine, osnovani smo pod nazivom *Društvo invalida rada Općine Pula*, a godine 1980. preimenovani smo u *Savez invalida rada Pule*. Godine 1983. preimenovani smo u *Općinsku konferenciju invalida rada Pule*. Pod nazivom *Udruga invalida rada Grada Pule* počeli smo djelovati 22.01.1998. godine.

Pod današnjim nazivom **Udruga invalida rada Istre** djelujemo od 2019. godine.

VIZIJA: Vizija Udruge invalida rada temelji se na izjednačenim socijalnim mogućnostima i uvjetima za invalide rada i sve ostale osobe s invaliditetom, te kvalitetnijim zakonskim okvirima koji bi pridonosili jednakopravnim mogućnostima sudjelovanja u životnoj zajednici, odgoju i obrazovanju, sudjelovanju u političkom i kulturnom životu, na području rada i socijalne skrbi. Osigurana mogućnost da osobe koje su zadobile invaliditet na radu mogu izabrati žele li i dalje nastaviti raditi i pridonositi društvu sukladno svojim mogućnostima i sposobnostima.

MISIJA: Društvo bez predrasuda i diskriminacije prema osobama s invaliditetom je cilj kojem UIRI na svojim temeljnim vrijednostima kroz dugogodišnju misiju djeluje i teži.

Od samog početka djelovanja misija je unaprjeđenje društvenog položaja invalida i invalida rada, zaštita prava i prevencija nastanka ozljeda na radu.

Vrijednosti na kojima se temelje vizija, ciljevi i rad UIR-a su poštivanje ljudskih prava, odgovornost, suradnja i dijalog, pravo na informiranost, tolerancija, uvažavanje raznolikosti, nenasilje.

OSNOVNI CILJEVI UIRI: su promicanje ljudskih prava i djelovanje na izjednačavanju mogućnosti invalida i invalida rada, uključivanje što većeg broja invalida i invalida rada u rad udruga, ekonomska, socijalna, zdravstvena i pravna sigurnost invalida i invalida rada, te jednake mogućnosti invalidima i invalidima rada.

Osnovni ciljevi Udruge u skladu sa Statutom su:

- Promicanje ljudskih prava i djelovanje na izjednačavanje mogućnosti invalida rada,
- Uključivanje što većeg broja invalida u rad Udruge i
- Ekonomska, socijalna, zdravstvena i pravna sigurnost invalida rada.

Osnovni zadaci Udruge u skladu sa Statutom su:

- Prati, analizira i razmatra stanje te primjenu propisa na području prevencije invalidnosti i zaštite osoba s invaliditetom,
- Davanjem inicijativa i prijedloga aktivno sudjeluje u donošenju zakona i drugih propisa na području zdravstvene zaštite, mirovinskog osiguranja, kulture, rekreacije,

- invalidskog sporta, socijalne sigurnosti i drugim područjima kojima se uređuje i unapređuje položaj osoba s invaliditetom;
- Organizira izlete, sportska i rekreativna takmičenja osoba s invaliditetom;
- Pruža pomoć pri ostvarivanju povlastica i drugih prava osoba s invaliditetom;
- Suraduje s nadležnim tijelima državne, regionalne i lokalne vlasti, udrugama i drugim pravnim osobama na području zaštite osoba s invaliditetom;
- Pruža pomoć pri ostvarivanju prava osoba s invaliditetom pripadnika nacionalnih manjina;
- Organizira obilježavanje Nacionalnog dana invalida rada Hrvatske 21. ožujka i
- Organizira obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom 03. prosinca;

Zadane ciljeve Udruga ostvaruje kroz slijedeće djelatnosti:

- Koordiniranje, dogovaranje, usmjeravanje i izvršavanje poslova i zadataka od zajedničkog interesa,
- Praćenje utjecaja i vrednovanje provođenja javnih politika kao i utjecaj na oblikovanje javnog mijenja u cilju afirmacije položaja invalida rada i osoba s invaliditetom,
- Praćenje, analiziranje, razmatranje stanja i primjene propisa na području prevencije invaliditeta, posebne zaštite invalida i invalida rada i okoline u kojoj oni rade i žive, te iniciranje prevencije nezgoda na poslu, prevencije profesionalnih bolesti, poticanje redovitih pregleda radnika izloženih rizičnim poslovima, zdravstvena edukacija članova kao preventivni instrument,
- Predlaganje nadležnim državnim i drugim tijelima donošenje mjera, za unaprjeđenje pravnog, socijalnog i gospodarskog položaja invalida rada i osoba s invaliditetom kao i zalaganje za njihovu dosljednu primjenu,
- Usklađivanje i usmjeravanje aktivnosti i suradnje županijskih, gradskih i općinskih udruga invalida i invalida rada i predlaganje akcija od zajedničkog interesa,
- Suradnja i razvoj partnerstva s resornim ministarstvima, državnim tijelima, tijelima regionalne, područne i lokalne samouprave u pitanjima od značaja za rješavanje problematike invalida i invalida rada i razvoja društveno – gospodarskih odnosa na tom području,
- Pružanje podrške stvaranju uvjeta i standarda za inovativne socijalne usluge i kvalitetu pružanja izvaninstitucionalnih usluga kao pravo izbora,
- Stvaranje uvjeta i pružanje socijalnih usluga posebno osjetljivih skupina unutar invalida rada i osoba s invaliditetom,
- Prepoznavanje, uspostava i razvijanje partnerskih odnosa sa organizacijama civilnog društva i/ili međusektorski,
- Organiziranje pravne službe i savjetovališta za invalide i invalide rada u suradnji sa pravnom službom Hrvatskog Saveza udruga invalida rada i HZMO područnim uredom Pula
- Organiziranje i poticanje rekreativne i sportske aktivnosti kao i organiziranje boravka u toplicama za invalide i invalide rada,
- Poticanje kulturnih aktivnosti i prigodnih manifestacija invalida i invalida rada, te
- Razvijanje suradnje s drugim organizacijama osoba s invaliditetom u zemlji i inozemstvu.

Udruga invalida rada Istre je svojim dugogodišnjim djelovanjem i brigom za članove prepoznata u svojoj lokalnoj zajednici. Vrlo je aktivna i kao takva uspješno provodi projekte i programe na lokalnom, nacionalnom i europskom nivou. Usluge i aktivnosti koje udruga

provodi za svoje članove su različite i prilagođene životnoj dobi korisnika iako se uglavnom radi o članovima starije životne dobi iznad 65 godina (+ 65).

Udruga pruža uslugu informiranja korisnicima (članovima) i široj lokalnoj zajednici, te uslugu organiziranja slobodnog vremena dok se u pružanju usluge mobilne službe podrške nudi usluga Geronto servisa – Geronto domaćice odnosno usluge pomoći u kući. Usluga nažalost nije stalno dostupna tokom cijele godine zbog nedostatka financijskih sredstava. U udruzi je zaposlena jedna osoba na neodređeno vrijeme, tajnica – koordinator programa/ projekta koja je zaposlena na programima i projektima financiranja iz lokalnih, nacionalnih i europskih sredstava.

Udruga je financirana sredstvima iz lokalnih, nacionalnih i europskih izvora. Provođenje EU projekta predstavlja veliki pomak u radu Udruga invalida rada s obzirom da se radi o starijoj populaciji u članstvu koja se nerijetko susreće s nedovoljnim poznavanjem rada na računalu i slabijim znanjem stranog jezika. Nedostatak mlađeg stručnog radnog kadra u udrugama zbog nedostatka financijskih sredstava također predstavlja problem. Rješavanjem pitanja kontinuiranog financiranja Udruge, riješio bi se i navedeni problem. Financiramo se sredstvima iz lokalnih izvora financiranja i iz nacionalnih izvora.

Udruga invalida rada Istre je jedna od udruga u sastavu Hrvatskog Saveza udruga invalida rada i s kojim, zajedno s ostalim udrugama u sastavu, djeluje u cilju izmjene zakonodavne regulative i poboljšanja kvalitete življenja osoba s invaliditetom u RH.

Organizacijski kapaciteti Udruge:

U Udruzi je trenutno zaposlena jedna osoba koja radi na financiranim programima i projektima, a aktivno je i 20 volontera od čega je 10 žena i 10 muškaraca. Udruga trenutno provodi slijedeće programe i projekte na prioritetnom području zdravstva i socijalne skrbi:

- 1) Program „ Geronto servis za osobe s invaliditetom “ – osmišljen je kao dio razvoja dugoročnih usluga, prijeko potreban za starije članstvo (+ 65) Udruge invalida rada Istre.
Formiran je i kao potreba srodnih Udruga radi pomoći i poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom.
Misija programa jest povećati dostupnost i teritorijalnu izjednačenost izvan institucionalnih socijalnih usluga za osobe s invaliditetom u Istarskoj županiji.
Programom želimo omogućiti socijalnu uslugu pomoći u kući, spriječiti socijalnu isključenost starijih osoba, potaknuti volonterstvo u radu sa starijim osobama s invaliditetom i senzibilizirati javnost za povećane potrebe starijih osoba s invaliditetom, kao i potrebu uzajamnog pomaganja, brige o starijima i dobro susjedske pomoći. Proširiti suradničke mreže s drugim relevantnim institucijama i organizacijama te suradnju s medijima.
- 2) Projekt „ Savjetovalište „ Jedni za druge “ – mjesto je pružanja konkretne pomoći putem savjetovanja odnosno pomoći pri ostvarivanju prava i povlastica na temelju stečene invalidnosti.
Formirana je i kao potreba srodnih Udruga radi pomoći unapređenja kvalitete života osoba s invaliditetom i ostvarivanju prava s obzirom na isti.

Misija Savjetovališta je afirmacija razvoja zaštite osoba s invaliditetom imajući u vidu osobu s invaliditetom kao pojedinca sa općim i specifičnim potrebama.

Projektom želimo zaštititi osobe s invaliditetom što je jedan od najosjetljivijih i najspecifičnijih elemenata socijalne politike prije svega.

Zadatak Savjetovališta je afirmacija razvoja osoba s invaliditetom imajući u vidu osobu s invaliditetom kao pojedinca sa svim općim i specifičnim potrebama.

Osnovni ciljevi su stvaranje uvjeta za djelomično rješavanje problema, koordinirano djelovanje i učinkovito informiranje na svim razinama, osiguravanje punog i aktivnog sudjelovanja u životu zajednice, te senzibilizacija društva.

Savjetovalište je formirano sa ciljem pružanja savjetodavne i stručne pomoći osobama s invaliditetom i članovima njihovih obitelji, te radi lakšeg ostvarivanja prava i obveza na temelju invalidnosti.

Postignuća Udruge od 2018. – 2021. godine

Provedbom programa i projekata poboljšali smo kvalitetu života naših korisnika (članova), osigurali skrb prilagođenu njihovim potrebama (nabava ortopedskih pomagala - invalidska kolica, ulošci i pelene za odrasle osobe i slično).

Rasteretili smo članove obitelji i osigurali neovisnost.

Ponovnom socijalizacijom putem druženja na radionicama, šetnjama i razgovorima, smanjili smo socijalnu isključenost osoba starije životne dobi i podigli svijest osjećaja osobnog zadovoljstva. Korisnici su stekli samopouzdanje, samopoštovanje, poboljšana im je kvaliteta življenja i ponovno su uključeni u životnu zajednicu.

Uspješno smo djelovali na poticanju psihičkih i fizičkih aktivnost kod starijih osoba s invaliditetom, te na sprječavanju osjećaja usamljenosti, izdvojenosti i otuđenosti.

Osiguravanjem očuvanja funkcionalne sposobnosti starijih, nekim smo članovima odgoditi institucijsku skrb i povećati svijest o vlastitoj vrijednosti, te omogućiti kvalitetno zadovoljavanje potreba i interesa u starijoj životnoj dobi.

Razvojem izvan institucijske skrbi, zamijenili smo postojeću pasivnost i socijalnu izoliranost (osamljenost) starijih osoba zdravim, aktivnim i produktivnim starenjem.

Koordinirali smo razvoj i pružanje socijalnih usluga u zajednici, stvorili uvjete za djelomično rješavanje problema i učinkovito informirali korisnike (članove) na svim razinama kako bi ostvarili prava i povlastice na temelju stečene invalidnosti.

Djelomično smo osigurali integraciju osoba s invaliditetom ravnopravnim sudjelovanjem u političkom, javnom i kulturnom životu, u procesu odgoja i obrazovanja, u zapošljavanju, u zdravstvu i rehabilitaciji, u socijalnoj zaštiti, u pravnoj zaštiti i zaštiti od nasilja, u istraživanju i razvoju te u civilnom društvu.

Informirali smo osobe s invaliditetom, bez obzira na spol, dob, podrijetlo ili stupanj invaliditeta, osigurali jednak pristup uslugama zdravstvene zaštite, kao i raspoloživim specijaliziranim uslugama.

Vjerojatnost neželjenih pojava mogu povećati neinformiranost, nepovjerenje, nezadovoljstvo, izoliranost i ne ostvarivanje prava i pogodnosti osoba sa invaliditetom.

Informiranost je temeljni uvjet društvene uključenosti i neovisnosti osoba s invaliditetom.

Većina međunarodnih dokumenata ističe kvalitetnu informiranost kao jedno od prioriteta

područja za ostvarivanje prava. Informirali smo osobama s invaliditetom u redovnom kontinuitetu, što nije važno samo za osobe s invaliditetom, već je upoznavanje i život s različitostima bogatstvo za svaku osobu.

Učiniti smo dostupnima i prohodnima sve informacije kako bi se osigurala prava i pogodnosti. Informiranost je sveobuhvatna i odnosi se na sva životna razdoblja.

U skladu sa strateškim ciljevima Udruge nastavljamo djelovati na promicanju ljudskih prava i na izjednačavanju mogućnosti, stvarajući uvjete za destigmatizaciju starijih osoba s invaliditetom, te ponovno uključenje u društvo.

Sudjelovali smo na edukacijama/ seminarima/ treninzima u svrhu jačanja organizacijskih i stručnih kapaciteta.

U novom razdoblju Udruga invalida rada Istre nalazi se pred novim izazovima. Nadamo se da će Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva uključiti našu Udrugu u razvojnu suradnju u području centara znanja za društveni razvoj čime je dokazana kvaliteta i profiliranost djelovanja naše Udruge.

Svoj daljnji rad UIRI će temeljiti na očuvanju i razvijanju kvalitete življenja osoba s invaliditetom, razvoju društvenih potencijala, zagovaranju pozitivnih društvenih promjena i prijenos specifičnih znanja.

Strateški ciljevi:

- 1) Izjednačavanje mogućnosti svih osoba s invaliditetom u RH (socijala, pristupačnost, gospodarstvo, zdravstvo, kultura, obrazovanje),
- 2) Osnažiti rad Udruge invalida rada Istre u pružanju pomoći i socijalnih usluga članovima (korisnicima),
- 3) Razviti individualni pristup prema svakom korisniku,
- 4) Osnažiti položaj invalida i invalida rada u društvu,
- 5) Prevencija invaliditeta na radu i poticanje invalida i invalida rada mlađe dobi na aktiviranje, na uključivanje i sudjelovanje u radu Udruge i
- 6) Razvoj i održivost utjecaja Udruge tjelesnih i invalida rada Istre na javne politike vezane za osobe s invaliditetom i općenito civilnog društva u Republici Hrvatskoj.

Aktivnosti:

- 1) Pratiti i analizirati: primjenu propisa na području prevencije invaliditeta i zaštite osoba s invaliditetom, socijalnu politiku, problematiku invalida i invalida rada, nadzirati primjenu Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom, inicirati izmjene i dopune zakona i pod zakonskih akata i donošenje novih zakonskih rješenja u ostvarivanju zakonodavnog okvira za unaprjeđenje položaja, prava i mogućnosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom, sudjelovati u radnim skupinama i povjerenstvima, predlagati nadležnim državnim i drugim tijelima donošenje mjera za unaprjeđenje pravnog, socijalnog i gospodarskog položaja invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom, organizirati okrugle stolove, konferencije za medije s ciljem podizanja

svijesti šire javnosti o pravima osoba s invaliditetom i preprekama s kojima se susreću tijekom života, tiskati promotivne materijale, aktivno sudjelovati u obilježavanju značajnih datuma Nacionalnog dana invalida rada, Međunarodnog dana zaštite na radu, Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, Međunarodnog dana ljudskih prava, razvijati međunarodnu suradnju s organizacijama osoba s invaliditetom.

- 2) Koordinirati rad Udruge, organizirati edukacije, pružiti pravnu pomoć i psihološku potporu, podupirati razvoj socijalnih usluga, organizirati javno predstavljanje kreativnih ručnih radova članova Udruga s ciljem približavanja sposobnosti i talenta osoba s invaliditetom javnosti, organizirati kreativne radionice, poticati volonterstvo, pratiti objavljene natječeaje na lokalnom, državnom i europskom nivou te apliciranje na iste, ustrajati na usvajanju Nacrta Zakona o udrugama osoba s invaliditetom od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i prihvaćanju sustavnog financiranja osnovne djelatnosti udruga osoba s invaliditetom. Razvijati učinkovitu infrastrukturu Udruge, rad i razvoj.
- 3) Promicati prava invalida rada i informacije o povlasticama i načinu njihova ostvarivanja.
- 4) Informirati poslodavce i radnike o važnosti zaštite na radu, pratiti zakonske izmjene i dopune vezane za rad i zaštitu na radu. Pružati pravnu podršku i pomoć osobama koje su zadobile ozljede na radu pri ostvarivanju prava i povlastica. Poticati invalide i invalide rada mlađe dobi na uključivanje u rad Udruge.
- 5) Pratiti i analizirati utjecaj javne politike na kvalitetu života osoba s invaliditetom, pratiti primjenu propisa na području prevencije invaliditeta i zaštite osoba s invaliditetom, socijalnu politiku, problematiku invalida i invalida rada, prateći godišnje izvještaje, tablične prikaze provedbe, baze statističkih podataka, vršiti interne konzultacije i radionice praćenja, nadzirati primjenu i poštivanje Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom, inicirati izmjene i dopune zakona i pod zakonskih akata i donošenje novih zakonskih rješenja u ostvarivanju zakonodavnog okvira za unaprjeđenje položaja, prava i mogućnosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. Nastojati svojim radom odgovoriti na praktične potrebe osoba s invaliditetom u svrhu stvaranja kvalitetnijeg i boljeg društva u cjelini. Pratiti međunarodne prakse i utjecaj na društvo. Slijediti primjere pozitivne prakse i nastaviti aktivno sudjelovati u radnim skupinama i povjerenstvima, predlagati nadležnim državnim i drugim tijelima donošenje mjera za unaprjeđenje pravnog, socijalnog i gospodarskog položaja invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. Ojačati i održati snažnu ulogu u donošenju, implementaciji i evaluaciji politika važnih za razvoj i budućnost RH.

Očekivani rezultati:

Osnažen i unaprijeđen rad Udruge invalida rada Istre u pružanju pomoći i socijalnih usluga članovima (korisnicima). Osnažen položaj invalida i invalida rada u društvu, jača socijalna integracija osoba s invaliditetom u svim društvenim sferama, uključenost većeg broja volontera, unaprijeđena socijalna politika i sustav planiranja za osobe s invaliditetom, unaprijeđena kvaliteta življenja invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom i njihovih obitelji uz pomoć podrške, ojačana međunarodna suradnja, kvalitetnija komunikacija i razumijevanje okolice prema invalidima rada i drugim osobama s invaliditetom, veći broj osoba s invaliditetom aktivno uključenih u društvenu zajednicu kako mlađe tako i starije populacije.

Indikatori provedbe:

Distribuirani tiskani materijali (letci, brošure, plakati, vodiči), broj organiziranih edukativnih predavanja i broj polaznika, broj akcija i broj uključenih volontera, osigurana sredstva za provedbu procesa deinstitutionalizacije, uključenost lokalne zajednice osiguravanjem izvan institucijske skrbi i broj korisnika.

Javne politike za osobe s invaliditetom

Zaštita ljudskih prava invalida i invalida rada, socijalno uključivanje invalida i invalida rada i suzbijanje (sprječavanje) diskriminacije invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom glavne su aktivnosti Udruga invalida rada Istre. Djelovanje u području javnih politika podrazumijeva sudjelovanje Udruga invalida rada Istre u kreiranju javne politike za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom, sudjelovanje u izradi pravnih rješenja kao instrumenata izabrane javne politike te praćenje i vrednovanje politike. Vrlo bitan element je analiza utjecaja mjera javnih politika na osobe s invaliditetom i društvo u cjelini te minimaliziranje potencijalno negativnih posljedica po osobe s invaliditetom i društvo u cjelini. U svim politikama i fazama policy procesa posebna pažnja pridaje se poštivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda. Svojim dugogodišnjim radom Udruga invalida rada u sklopu Hrvatskog Saveza udruga invalida rada sudjeluje i doprinosi donošenju relevantnih odluka za razvoj i bolju budućnost hrvatskog društva u cjelini.

Izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada posjeduje pravnu ekspertizu pa kroz rad u radnim skupinama formulira konkretne prijedloge i zagovara konkretna rješenja.

Potpisivanjem i ratifikacijom Konvencije o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda 2007. godine Hrvatska je preuzela odgovornost za puno ostvarivanje svih temeljenih ljudskih prava osoba s invaliditetom.

Republika Hrvatska kao članica Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe te potpisnica svih ključnih konvencija i standarda u području socijalne i ekonomske sigurnosti građana preuzela je obvezu zaštite i promicanja ljudskih prava osoba s invaliditetom, posebice u području izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom kako bi mogle ravnopravno sudjelovati u građanskim, političkim, ekonomskim, društvenim i kulturnim područjima života.

Ustav RH izravno jamči posebnu skrb države u zaštiti osoba s invaliditetom i njihovo uključivanje u društveni život, a primjenom općih načela utvrđuje pravo na jednakost življenja kroz donošenje posebnih zakona. Konvencija UN – a i **Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006. – 2015.** godine bili su temelj donošenja **Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2010. do 2020.** godine.

Ulaskom RH u Europsku uniju 2013. godine svi značajni strateški dokumenti i prioriteti usklađuju se prema smjernicama dokumenata Europske unije, kao što su Europa 2020. – Strategija za pametan, održiv i inkluzivni rast, Europska platforma za borbu protiv siromaštva socijalne isključenosti, Europska strategija za osobe s invaliditetom 2010. – 2020., Program za održivi razvoj 2030., a na nacionalnom nivou Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014. – 2020.), Nacionalni program reformi.

SWOT ANALIZA

Snage: Dugogodišnja tradicija postojanja (50 godina) - prepoznatljivost usluga Udruge na lokalnoj i županijskoj razini, broj članova, pravna stručnost Udruge u suradnji sa Hrvatskim Savezom udruga invalida rada i informiranost o zakonima, politikama i problemima invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom, zaposlen stručni kadar – kvalitetan radni tim, osiguran radni prostor i kvalitetni uvjeti rada, uspješan kontinuitet rada na programima i projektima. rad na razvoju ljudskih potencijala, dobra suradnja sa partnerima i sudjelovanje u radu radnih skupina. Ostvaren utjecaj na javne politike i promjene zakona. Pružanje velikog broja različitih socijalnih usluga, inovacije u uslugama (Geronto servis).

Slabosti: Nestabilnost izvora financiranja, nedovoljno razvijena baza podataka sa podacima potrebnim za analizu i zagovaranje, nedovoljna angažiranost članova udruga u radu udruga. Nedovoljna uključenost mladih invalida i invalida rada. Nedovoljno znanje iz javnih politika i nedovoljno partnerstvo na projektima. Nema dovoljno znanja za EU projekte, nemogućnost povlačenja značajnih sredstava.

Prilike: UN Konvencija za osobe s invaliditetom, Strateški dokumenti EU, Europska strategija za osobe s invaliditetom, uključivanje u mreže osoba s invaliditetom na europskom nivou, članstvo u međunarodnim organizacijama, partnerstva na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini, mogućnost ulaska u zakonsku proceduru Zakona o udrugama osoba s invaliditetom od posebnog interesa, Nacionalni strateški i operativni planovi, planovi za sufinanciranje, EU natječaji, zagovaranje i lobiranje preko medija, razmjena dobre prakse sa zemljama EU.

Prijetnje: političke okolnosti, učestale promjene zakona i prava, tromost institucija - nefleksibilna birokracija, administrativne prepreke u ostvarivanju prava, porast siromaštva, financijska nesigurnost Udruge, jaz između zakonskih okvira i provedbe. Duboka recesija i loše prognoze gospodarske situacije. Smanjenje broja natječaja i odobrenih sredstava financiranja, teži uvjeti natječaja iz EU fondova. Konkurencija velikog broja nevladinih udruga.

Dionici i strateške suradničke institucije – organizacije i glavna područja suradnje

DIONICI I STRATEŠKE SURADNIČKE INSTITUCIJE – ORGANIZACIJE	GLAVNA PODRUČJA SURADNJE
Županija, Gradovi, Općine	Suradnja na izradi lokalnih strategija za OSI, županijskih socijalnih/ akcijskih planova za socijalne usluge. Predlaganje programa i prioritetnih usluga za OSI. Praćenje provedbe strategija za OSI. Sufinanciranje hladnih pogona i usluga.
Javni sektor HZMO, HZZ, ZZJZ, Pučka učilišta, CZSS Druge ustanove - škole, zdravstvene ustanove za rehabilitaciju, Domovi za starije i nemoćne	Mjere za zapošljavanje, obrazovanje i osposobljavanje, primjena prava i njihova provedba, izrada novih zajedničkih programa, za povećanje zapošljavanja. Suradnja na zapošljavanju osoba s invaliditetom, razvoj socijalnog poduzetništva, izrada poslovnih planova i sponzorske akcije.

Mogućnosti i izvori financiranja

- EU fondovi – strukturni fondovi za razdoblje 2014. do 2020. godine,
- Europski socijalni fond za socijalne usluge i razvoj kompetencija, inovacije u zapošljavanju, i ERDF,
- Fond za regionalni razvoj u suradnji s Gradovima i Županijama za infrastrukturne projekte (socijalnu infrastrukturu) i opremu,
- Program za socijalne promjene i inovacije (2014. – 2020.)
- Europski regionalni razvojni fond (ERDF) i Kohezijski fond: upravljačka tijela (na nacionalnoj, regionalnoj i drugim razinama) pružaju informacije potencijalnim korisnicima, odabiru projekte i općenito prate provedbu;
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva,
- Ured za ljudska prava RH,

- Ministarstvo socijalne politike i mladih i
- Ministarstvo rada i mirovinskog sustava.

Izvori financiranja Istarske županije, gradova i lokalne samouprave – proračuni u okviru javnih potreba u zdravstvu, kulturi, sportu, socijalnoj skrbi, obrazovanju ili namjenski za udruge.

Samofinanciranje kroz programe i usluge ili poduzetništvo – prodaja usluga i proizvoda u skladu sa zakonskom regulativom za samofinanciranje ili socijalno poduzetništvo.

Izvori sredstava iz korporacija, lokalnih zaklada, sponzorstva i donacija – aktivnosti vezane uz aktiviranje Internetskih donacija, putem natječaja ili drugih javnih događanja.

PEST: Analiza stanja

Prema Izvješću o osobama s invaliditetom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Hrvatskoj, stanje na dan 12.03.2015., živi 508 350 osoba s invaliditetom od čega su 306 614 muški (60 %) i 201 736 žene (40 %) te na taj način osobe s invaliditetom čine oko 12 % ukupnog stanovništva RH.

Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 259 887 (51,1 %) je u radno aktivnoj dobi, 19 – 64 godina, dok je u dobnoj skupini +65 205 639 (40,5 %) osoba. Invaliditet je prisutan i u dječjoj dobi, 0 – 19 godina, i to u udjelu od 8,4 %.

Najveći broj osoba s invaliditetom ima prebivalište u Gradu Zagrebu i Splitsko dalmatinskoj županiji. U te dvije županije živi oko 29 % od ukupnog broja osoba s invaliditetom, no ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije dolazimo do podatka da je najveći udio u Krapinsko zagorskoj županiji s time da je najviša prevalencija u dječjoj dobi u Koprivničko križevačkoj županiji, dok je u Krapinsko zagorskoj županiji najveća prevalencija u radno aktivnoj i dobi iznad 65 godina.

Registar od ove godine sadrži funkcionalnost bilježenja novo registriranih osoba s invaliditetom tako da je u periodu od 2006 – 2013. zabilježena slijedeća distribucija registracije osoba s invaliditetom: 2006. – 34 758; 2007. – 40 396; 2008. – 32 911; 2009. – 32 641; 2010. – 24 518; 2011. – 17 105; 2012. – 14 580; 2013. – 14 212.

Iako je najveći broj osoba s invaliditetom u radno aktivnoj dobi, vrlo mali broj osoba s invaliditetom je u radnom odnosu. Dana 01.01.2014. godine stupio je na snagu novi **Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom** (NN br. 157/13), a dana 30.12.2014. godine izmjene i dopune Zakona (NN br. 152/14).

Provedbeni akti Zakona jesu sljedeći pravilnici:

- Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN br. 44/14) te izmjene i dopune pravilnika (NN 2/15),
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom (NN br. 44/14), izmjene Pravilnika (NN 97/14), te izmjene i dopune Pravilnika (NN 2/15),
- Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN br. 44/14), izmjene i dopune pravilnika (NN 2/15), dopuna pravilnika (NN 13/15),

- Pravilnik o zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN br. 44/14), te izmjene i dopune Pravilnika (NN 2/15),
- Pravilnik o profesionalnoj rehabilitaciji i centrima za profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom (NN br. 44/14), te izmjene i dopune Pravilnika (NN 2/15).

Navedeni pravilnici započeli su se primjenjivati od 01.01.2015. godine, te s tim u vezi sva prava i obveze koje iz njih proizlaze za poslodavce nastupile su od toga datuma. Period do pune primjene Zakona predviđen je za prilagodbu postojećeg sustava i pripremu poslodavaca za novi sustav profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Na dan 31. ožujka 2015. godine u evidenciji Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje bilo je registrirano ukupno **7.705** osoba s invaliditetom, što iznosi 2,2 % populacije svih nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciju Zavoda.

U prva tri mjeseca 2015. godine iz evidencije Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje zaposleno je ukupno **418** osoba s invaliditetom. Od ukupnog broja zaposlenih osoba iz evidencije Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje, 398 osoba s invaliditetom zaposleno je na temelju radnog odnosa (70 % više nego u prva tri mjeseca 2014. godine, kada su zaposlene 234 osobe s invaliditetom), dok je 20 osoba zaposleno putem drugih oblika zapošljavanja (stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, registriranje trgovačkog društva, obrta, ugovorom o djelu i dr.). Uspoređujući podatke vidljivo je da je i u 2015. godini prisutan pozitivan trend u zapošljavanju osoba s invaliditetom. Jedan od glavnih razloga povećanja broja zaposlenih osoba s invaliditetom jesu promjene u Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13, 152/14). Glavna novina u Zakonu jest unaprjeđenje sustava kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom proširenjem obvezne kvote i na privatni sektor, te mogućnost korištenja zamjenske kvote. Najveći broj zaposlenih osoba s invaliditetom čine mlade osobe u dobi od 15 do 29 godina, njih 190 ili 45,45 % od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom. Uspoređujući podatke o zapošljavanju osoba s invaliditetom obzirom na dobne skupine, najviše se zapošljavaju osobe s invaliditetom u dobi od 25 do 29 godina (90 osoba ili 21,53 %), zatim osobe od 20 do 24 godine (88 ili 21,05 %) i osobe s invaliditetom između 30 i 34 godine (85 ili 20,33 %).

Iz evidencije Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje do kraja ožujka 2015. godine zaposleno je ukupno 266 muškaraca s invaliditetom (63,64 % od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom) i 152 žena s invaliditetom (36,36 %). I dalje je primjetna rodna razlika u zapošljavanju osoba s invaliditetom u odnosu na opću populaciju, gdje se više zapošljavaju žene (50,96 % zaposlenih ženskih osoba i 49,04 % muških osoba).

U 2015. godini nastavljena je provedba Mjera aktivne politike zapošljavanja, te ih je u prva tri mjeseca koristilo **619** osoba s invaliditetom, od čega je novo uključenih 67 osoba s invaliditetom. Od 619 uključenih osoba s invaliditetom 357 su muškarci, a 262 žene. Kroz potpore za zapošljavanje zaposleno je ukupno 125 osoba s invaliditetom (81 muškarac i 44 žena), od čega je najviše korištena mjera *Sufinanciranje zapošljavanja osoba s invaliditetom*, u koju su uključene 24 osobe s invaliditetom. Mjeru *Sufinanciranje samozapošljavanja* koristilo je 17 osoba s invaliditetom (od čega 13 muškaraca i 4 žene).

U prva tri mjeseca osobe s invaliditetom nisu se uključivale u obrazovanje i druge oblike profesionalne rehabilitacije, no prema planiranim aktivnostima u 2015. godini očekuje se povećanje uključenih osoba u odnosu na 2014. godinu.

Nastavljen je trend porasta uključenih osoba s invaliditetom u mjeru *Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa*, koju je prva tri mjeseca 2015. godine koristilo ukupno 67 osoba s invaliditetom.

Najveći broj osoba s invaliditetom u 2015. godini (407 osoba ili 65,75 % od ukupnog broja osoba s invaliditetom uključenih u Mjere) zaposlen je kroz program sufinanciranja, odnosno financiranja zapošljavanja u javnim radovima (*Javni rad – Podrška socijalnom uključivanju, Javni radovi – Elementarna nepogoda, Javni radovi – pojedinačni projekti, Komunalni javni radovi, Mladi za mlade, Mladi za zajednicu*).

Zaštita i sigurnost na radnom mjestu

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu zaprimio je do veljače 2015. godine 13 929 prijava ozljeda na radu u 2014. godini. Na mjestu rada ozlijeđeno je 11 444 (82,16 %) osoba dok je na putu do posla ozlijeđeno 2 485 (17,84 %) osoba. Na mjestu rada ozlijeđeno je 7 536 (65,85 %) muškaraca i 3 906 (34,13 %) žena dok je na putu do radnog mjesta ozlijeđeno 855 (34,41 %) muškaraca i 1 630 (65,59 %) žena.

Zaštita starijih osoba

Unatoč pokazateljima da stanovništvo Hrvatske kontinuirano i sve brže stari te saznanjima da proces starenja sa sobom donosi regresivne promjene psihofizičkih funkcija, pravima starijih osoba nije se pridavala potrebna pažnja tijekom razvoja nacionalnog sustava zaštite ljudskih prava. Ustavom Republike Hrvatske utvrđeno je da je dužnost svih štititi djecu i nemoćne osobe i da su djeca „ dužna brinuti za stare i nemoćne osobe “. Takvom odredbom odgovornost za dobrobit starijih osoba usmjerena je na obitelj. Međutim, učestalo nasilje u obitelji pokazuje da zaštita prava starih osoba ne može biti prepuštena isključivo obitelji, već da je nužna društvena uključenost. Nasilje u obitelji ne pogađa samo žene i djecu, već su česte žrtve i starije osobe. Dok je za prve dvije skupine prepoznata potreba za dodatnom pravnom zaštitom osnivanjem pravobraniteljstava za ravnopravnost spolova i djecu, to nije slučaj sa starijim osobama. Činjenica je da starije osobe spadaju u ranjivu skupinu i izloženije su negativnim utjecajima okoline u kojoj žive, pa im je potrebno osigurati dodatnu zaštitu njihovih prava na svim razinama.

Starije osobe su u Ustavu RH, Zakonu o socijalnoj skrbi i Obiteljskom zakonu prepoznate kao ranjiva skupina stanovništva, ali im se ta njihova ranjivost „ odriče “ drugim propisima, pa imamo slučaj da ih se Zakonom o obveznim odnosima, iz razloga slobode ugovaranja, izlaže opasnosti da budu prevarene kod sklapanja doživotnog, a osobito dosmrtnog ugovora o uzdržavanju, koji čini se samo zbog njih i postoji, čije posljedice starijoj osobi nisu uvijek potpuno jasne.

Međunarodni akti kao što su Madridska deklaracija i Madridski međunarodni plan djelovanja u području starenja potaknuli su osvještavanje problema starijih osoba i dali načelni smjer njihovog rješavanja, ali za države članice Ujedinjenih naroda nemaju pravni nego moralno obvezujući karakter. Smjernice utvrđene tim dokumentima vrlo se rijetko dosljedno provode na nižim razinama, iako se odnose na zaštitu prava starijih osoba.

U Republici Hrvatskoj, prema najnovijem popisu stanovništva iz 2011. godine, živi 4.284.889 stanovnika (*Statistički ljetopis RH 2012. DZS*). Prema istom izvoru 758.633 ili 17,7 % ukupnog stanovništva je starije od 65 godina, što je međunarodno prihvaćena dobna granica za ulazak u starost. U kontingentu starijeg stanovništva 462.425 je žena i 296.208 muškaraca.

„ Udio od osam posto starijih od 65 i više godina opće prihvaćeni je pokazatelj da je neka populacija zakoračila u „ demografsku starost“ “. (Ivo Nejašmić, Aleksandar Toskić, Hrvatski geografski glasnik, 75/1, 89 –110 (2013.g.).

Na temelju podataka dobivenih provedenom analizom **Sociodemografska analiza starijeg stanovništva u dobi 65 + u RH** zaključeno je da su osobe u dobi 65 + heterogena skupina kod koje je prisutan veći stupanj ovisnosti o drugim osobama. Više od polovine te populacije nije u mogućnosti samostalno zadovoljavati biološke i socijalne potrebe što ukazuje da je kod starijih osoba započeo proces sustavnog smanjivanja svih aktivnosti, praćen slabljenjem fizičkih i psihičkih sposobnosti uz povećani rizik od invalidnosti i bolesti. Sociodemografska slika upućuje na proces smanjenja aktivnosti na svim razinama života za više od polovine starijeg stanovništva u Hrvatskoj. Pokazatelji kod druge polovine starijeg stanovništva ukazuju na mogućnost razmatranja koncepta aktivnog starenja kroz uključivanje u primjerenije preventivne programe i projekte namijenjene raznim mogućnostima osoba starije životne dobi. Vrlo je važno istaknuti da aktivno starenje prvenstveno znači optimalizaciju psihofizičkih stanja i socijalnih uvjeta čime se povećava kvaliteta života i sprečava rano i brzo propadanje sposobnosti te prevenira socijalna ovisnost, a ne samo fizičku aktivnost i društvenu korisnost. (Podaci preuzeti iz preglednog rada U starom društvu – neki sociodemografski aspekti starenja u Hrvatskoj, Krešimir Peračković i Nenad Pokos, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb).